

[Kr. Kristensen.]

allerede i efteråret 1939. Formålet har stedse været at sikre befolkningen billigt rugbrød. Rugbrødsprisen er faktisk baseret på 30ernes rugpris, ca. 12 kr., medens afleveringsprisen på rug i indeværende år har været 50 kr. og adskilligt indkøbt rug har ligget på omkring 65 og 70 kr. Det er sådan, at et 4 kg rugbrød, som nu koster 1 kr. og 17 øre, uden tilskud ville koste 2 kr. 67 øre. Et normalt rugbrødsforbrug i dag beløber sig i en landhusholdning til 25—30 kr. pro persona, og uden tilskud ville det andrage 60—65 kr. efter forbrugets størrelse.

Det direkte statstilskud til billiggørelse af rugbrødet har i sidste finansår været knap 100 mill. kr.

Ligesom efter den nugældende lov indgår der også i dette forslag en afgift på formaling af hvede tilsigtende at nedbringe statstilskuddet.

Lovforslaget indeholder også regler for billiggørelse af mælk til forbrugerne baseret på et afregningstal på 4 kr. 96 øre som grundlag for forbrugerprisen på hjemmemarkedet for beregnet smør af mælk og fløde. Afregningstallet er altså forhøjet med 50 øre pr. kg. Statstilskuddet til billiggørelse af mælk har i sidste finansår været 24 mill. kr.

Det ville være ønskeligt at afvikle disse forbrugerordninger og spare skatteyderne for disse beløb. I det lange løb er det en uholdbar ordning at give med den ene hånd og tage med den anden. En afvikling er påbegyndt for sukkerets vedkommende, og forhåbentlig har disse ordninger levet deres længste tid. Men en afvikling i dag vil medføre højere priser på disse to livsformødenheder, og vi har derfor ikke ment, at tiden endnu var inde til en afvikling af denne forbrugerordning.

På mit partis vegne kan jeg derfor tiltræde det forelagte lovforslag og anbefale det til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Angående det lovforslag om forlængelse af lov nr. 240, en forlængelse, der er foreslået af ærede socialdemokratiske medlemmer, vil jeg gerne sige, at i påskeforligets pulje i fjor indgik prisbindingerne på smør og flæsk på hjemmemarkedet som et såre betydningsfuldt led, ikke som et stykke socialpolitik, men som et led i det økonomiske forlig. Som forholdene lå dengang, var det ret små byrder for landbruget, og det var ikke muligt på dette tidspunkt at bedømme, hvor meget det ville blive til i årets løb. Den samlede byrde ved disse prisbindingslove er imidler-

tid, når kødet medregnes, for hele det forløbne år blevet til 120 mill. kr., og dette er så stor en byrde, at det ikke længere er rimeligt, at den bæres af landbrugserhvervet.

I den offentlige debat om disse problemer har der da også været en enig front indenfor landbruget. Ledende organisationsmænd, både indenfor husmandsforeningerne og indenfor landboforeningerne, har med stor styrke hævdet det urigtige i fortsat at opretholde disse prisbindinger på hjemmemarkedet. Det ligger sådan, at medens kornordningen vender den tunge ende opad mod det større landbrug, vender disse prisbindingslove i sandhed den tunge ende nedad og hviler tungt på husmandsbruget og det mellemstore landbrug, det egentlige bondebrug.

Det er derfor såre naturligt, at vi i den offentlige debat ser denne fuldkomne enighed om, at man må komme væk fra disse prisbindinger. Det erkendes fra alle sider, at brødkornet må fremskaffes og sikres til befolkningens ernæring, navnlig i betragtning af den herskende dollarknaphed, men derimod kan det næppe forsvares med styrke og holdbarhed, at et lille udsnit af samfundet fortsat skal bære denne betydelige byrde til gavn for det øvrige samfund. Den lille landmand kan ikke forstå, at han gennem billiggørelse af disse levnedsmidler skal være med til at billiggøre levedsmønstre for masser af mennesker i vort land, der faktisk har langt bedre økonomiske kår end de kår, der er beskåret både den lille landmand og det egentlige bondebrug.

Ser man på den samlede husdyrproduktion, ligger den for årets 3 første måneder 11 pct. lavere end i fjor, og samtidig har vi afsætningsvanskeligheder på adskillige områder. Desværre ligger det sådan, at vi antagelig har toppet i vor landbrugsproduktion, og samtidig er landbrugets omkostningsniveau steget. Lønstigningen i det sidste år har været 10 pct. plus yderligere 4 pct., når arbejdstidsforkortelse og ferie medregnes, altså reelt 14 pct. Den samlede stigning i landbrugets omkostningsniveau må efter oplysninger, jeg har modtaget fra Landøkonomisk Driftsbureau, skønnes at være knap 10 pct., og når sidste lønstigning medregnes, bliver det ca. 12 pct. Dertil kommer, at udsigterne for vore landbrugsprodukters afsætning og priser fremover efter alt at dømme er behæftet med adskillige usikkerhedsmomenter, et forhold, der må veje tungt under drøftelsen af disse prisbindingsproblemer, og endelig virker prisbindingerne hemmende på eksporten og fremmende for hjemmeforbruget, et forhold, der også må veje tungt,